Вижте новините на детски език

Истина или лъжа? Детският детектив отива на изложба

Новини | Общество | на 25.07.2024 03:00

Защо говорим за това?

Защото е много важно да мислим критично и да не се оставяме да ни лъжат.



Ако си читател на „Вижте“, сигурно следиш и нашата рубрика „Детски детектив“. В нея ние подлагаме на проверка някои от най-разпространените опити за измама – едни смешни, други съшити с бели конци, трети доста убедителни и опасни! Напоследък все повече се говори за фалшиви новини, особено с развитието на изкуствения интелект. Но значи ли това, че измамите и фалшификациите са днешна измишльотина?
Ами не!

И ти можеш да се увериш с очите си.

Преди дни в Етнографския музей в София се откри изложба от... ИСТИНСКИ фалшификати!
Е, да, звучи малко парадоксално, наистина. Но там можеш да разгледаш автентични опити за измама от древността до днес. Можеш да видиш например римска монета, на която са били изобразени двама братя императори... само дето единият е бил заличен.

Можеш да видиш рисунки от японски остров, да видиш как се обличат жителите му, да чуеш за техните обичаи. Всичко това се появява пред теб на голяма светеща книга, а глас на диктор чете какво е написано в нея. Една малка подробност – такъв остров няма! Той е напълно измислен.

Също толкова фрапантно е откритието на особен вид първобитен човек (можеш да го видиш през специални „шпионки“, а също като фигура в една витрина). Такъв човек няма – той бил сглобен от други кости. Обаче учените вярвали в него цели 40 години... Защото, ако го имало, това щяло да подкрепи техните собствени теории.

Ето една от причините лесно да се хващаме на лъжи – когато те подкрепят нашето собствено мнение. Това се вижда и от една от интерактивните инсталации, с които можеш да поиграеш. Други ти предлагат да станеш разпространител на фалшиви новини – да видиш колко лесно е да избереш име на сайт, който звучи сериозно, и да започнеш да лъжеш хората. Или пък да провериш колко добре можеш да отличиш истинските новини от фалшивите, като стреляш с червения или зеления бутон, преди да са достигнали земята.

Но чакай, твърде бързо стигнахме до игрите! Преди това има още истории за измами. За фалшификации на картини. На народно творчество – оказва се, че фалшив „народен епос“ има в не една страна, включително и България. За фалшиви обвинения – във вещерство (тук било в шпионаж), в световен заговор...

Тези фалшификации имат ужасни последици. Обвиненото във вещерство семейство било избито. Фалшивите обвинения в шпионаж довели до огромен скандал, който в крайна сметка опозорил френската армия. А фалшивите истории за „световна конспирация“ довели до ужасяващи явления като антисемитизма (омразата към евреите) и Холокоста (тяхното целенасочено избиване).
За да се върнем към нещо по-леко... Фалшификати има не само в новините! В една витрина можеш да видиш фалшификации на марки. От фалшиви маратонки „Адидас“ до фалшива плюшена фигурка на магаренцето Йори от „Мечо Пух“. Изглежда малко странно!

Искрено се надяваме, че ще заведеш родителите си, за да видите заедно изложбата. Етнографският музей се намира в центъра на София, в бившия Дворец, сега Национална галерия. До изложбата се стига малко дълго, след като минеш през постоянната експозиция. Но определено си струва!

Можеш да допълниш преживяването с книгата „Истината и лъжата“ от Брижит Лабе и Филип-Пиер Дюпон-Бьорие.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/4793-istina-ili-lazha-detskiyat-detektiv-otiva-na-izlozhba

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени